

Gandhi's terugkeer verbijstert ook India zelf

Van een medewerker

NEW DELHI — Dat Indira Gandhi's Congrespartij zo'n overweldigende overwinning zou behalen is in India ingeslagen als een bom. Niemand had dat verwacht.

Een reden hiervoor kan de algehele economische malaise zijn die het land teistert. Er heerst grote droogte in vijf noordelijke deelstaten, twee andere hebben te lijden van wateroverlast. Dit is allemaal mogelijk in een land dat even groot is als Europa en dat meer inwoners heeft dan Zuid-Amerika en Afrika te zamen.

Tevens is er een schrikbarend tekort aan energie, stijgen de suikerprijzen enorme en is er hier en daar zelfs gebrek aan zout. De werkloosheid is en blijft een van de grootste problemen. In Bombay besturen academici de tram.

Macht

Op het platteland van India, waar 550 miljoen mensen — tachtig procent van de bevolking — wonen zijn de problemen het grootst. Het inkomen per hoofd van de bevolking bedraagt daar nu omstreeks 160 gulden per jaar. Het inkomen steeg in de jaren zeventig slechts weinig en als gevolg van de inflatie bleef daar niet veel van over.

De Congrespartij is sedert de onafhankelijkheid onafgebroken tot 1977 aan de macht geweest, aanvankelijk onder leiding van Jawaharlal Nehru en daarna onder zijn dochter Indira Gandhi. In het midden van de jaren zeventig brokkelde deze machtspositie af. En wat in 1974 begon als een anticorruptiebeweging onder de studenten, groeide in 1975 uit tot een nationale protest-

beweging. Toen de premier en Congresleider Gandhi ook nog door het hooggerechtshof veroordeeld werd wegens het misbruiken van het staatsapparaat voor partijpolitieke doeleinden, riep zij in augustus 1975 de noodtoestand uit.

Hierdoor werd zij in staat gesteld om haar politieke tegenstanders en zelfs leden van haar eigen partij en de coalitiepartner, de communistische partij van India, op te sluiten. Geschat wordt dat meer dan 80.000 personen zonder aanklacht zijn vastgehouden. Ook werd een strikte censuur op de massamedia van kracht. De gezinsplanning werd in die dagen strikt uitgevoerd door Sanjay Gandhi, zoon van Indira: meer dan acht miljoen mensen zijn in twee jaar tijd gedwongen gesteriliseerd. Sommige mensen werden zelfs meer dan eenmaal gesteriliseerd. Momenteel lopen er tegen hem nog enkele aanklachten voor verschillende wandaden. De processen tegen hem maar ook tegen Indira Gandhi zijn echter nog steeds niet afgesloten.

Verkiezingen

Nog altijd is niet duidelijk waarom Indira Gandhi eind 1976 de noodtoestand beëindigde en nieuwe verkiezingen uitschreef. Heeft zij toen gedacht de oppositie uit te kunnen schakelen met steun van de kiezers? Of begon het ondergrondse verzet dergelijke massale vormen aan te nemen, dat er zich een staatsgevaarlijke situatie

begon af te tekenen? Of was zij verkeerd voorgelicht door haar politieke adviseurs? Hoe dan ook, de verkiezingen werden zes maanden later een ramp voor haar. Alle oppositiepartijen sloten zich aan met maar een doel: weg met Indira. En tot veler verbazing kwamen zij als winnaars uit de bus. De Janata-regering die onder Moraji Desai werd gevormd wist echter niet tot een programma te komen dat door alle partijen gedragen werd en in juli 1979 bezweek de coalitie, waarna werd besloten tot vervroegde verkiezingen.

Verkiezingen in wat wel de grootste democratie van de wereld genoemd wordt, vergen enorme inspanningen. Driehonderd zestig miljoen stemgerechtigden moesten worden geregistreerd. Deze kiezers wonen in zulk geografisch verschillende gebieden als het Himalayagebied, de oerwouden aan de oostgrens, de woestijngebieden in het westen en de sloppenwijken van de grote steden als Delhi, Calcutta, Bombay en Madras. Alleen in Calcutta leven dan ook nog meer dan drie miljoen mensen op straat.

Groei

India is een ontwikkelingsland als men let op het aandeel van de landbouw in de totale industriële capaciteit. Tegelijkertijd neemt India de negende plaats in op de wereldranglijst van industriële mogelijkheden. Zo behaalden de twee grootste multinationals van Indiase oorsprong, „Birla" en „Tata", elk een omzet van anderhalf miljard gulden in 1979. Daarnaast zijn allerlei andere multinationals in India actief, waaronder Philips-India en Hindu-Lever/Unilever.

Na een groei in 1978 van acht procent in de industriële capaciteit, wordt er voor 1979 slechts een toename van twee procent ver-

Indira Gandhi

wacht. De oorzaak hiervan is de afnemende vraag in binnen- en buitenland voor consumptie- en kapitaalgoederen.

Er is sprake van een ernstig tekort aan energie, die de industriële bedrijvigheid ontvriest. De elektriciteitsvoorziening bedraagt nu slechts twintig tot zestig procent

van de normale capaciteit. Dieselolie is slechts met mondjesmaat voorradig.

De arbeidsonrust is gestegen. In de eerste helft van 1978 gingen vijftien miljoen mandagen verloren en voor dezelfde periode in 1979 reeds 23 miljoen. Daarbij is nog niet gelet op de toename in het aantal stiptheidsacties. Deze problemen hebben mede de inflatie aangewakkerd met twintig procent in de afgelopen zes maanden.

Ook de positie van de betalingsbalans is niet bepaald gunstig te noemen. Er bestaat al een tekort van 4,5 miljard gulden, en dit tekort zal in 1980 nog stijgen als gevolg van de noodzakelijke voedselimporten en van de steeds hogere olieprijs. Alleen de olieimporten omvatten al meer dan zestig procent van de handelsbalans.

De belangrijkste taak van de komende regering wordt dan ook ongetwijfeld de strijd tegen de inflatie en tegen het tekort op de betalingsbalans.

Evenwicht

Alsof al deze binnenlandse problemen niet al groot genoeg zijn, staat India ook nog voor de taak zich in evenwicht te houden in een snel veranderend werelddeel. In veel Aziatische landen is de onrust groot of neemt die toe. Te denken is aan Afghanistan, Pakistan, Laos, Vietnam. De val van de sjah in Iran en de omwenteling in Kaboel hebben indirect hun weerslag op India.

Welke stappen de drie grote mogendheden, Amerika, Rusland en China, in de nabije toekomst gaan ondernemen, is niet te voorspellen. Wel zeker is, dat het strategische belang van India alleen maar groter is geworden.

India neemt een vitale positie in tussen de Rode Zee en de Stille Oceaan. Maar ook de grens met China in het Himalayagebied is, hewel rustig op dit moment, van buitengewoon grote betekenis.

Wat de verstandhouding met het buurland Pakistan betreft, deze is sedert de onafhankelijkheid ronduit slecht. Dit leidde al twee maal tot een oorlog. De eerste in 1965 in Kasjmir, de tweede in 1971 in Oost-Pakistan, het huidige Bangladesh. Nog steeds leven er veel hindoes in Pakistan, zodat de islamitisering van dit land onder leiding van generaal Zia-ool Haq nog tot geweldigheden tussen de twee bevolkingsgroepen kan leiden.

Dit zal ongetwijfeld weer invloed hebben op de zeventig miljoen moslems in India. Wrijving tussen hindoes en moslems neemt de laatste tijd in India weer toe in aantal. Bepaald ernstig waren de ongeregelde in Bangalore en Hyderabad.

Daarnaast bestaat er de vrees dat Pakistan dit jaar zijn eerste atoombom tot ontplofing zal brengen. Dit zal zeker leiden tot vergroting van de Indiase defensie-inspanningen en tot nog meer waakzaamheid langs de Indiaas-Pakistaanse grens.

Hoe Indira Gandhi al deze problemen zal aanpakken, is nog niet duidelijk. Wel heet zij zich op een toon van orde-en-gezag uit te laten over haar plannen. Voor de zeventig miljoen Indiërs betekende dat nu zonder meer veel goeds.

● **Ons commentaar**
staat op pag.

In 'Trouw', 9 Jan. '80, p. 7.